C/2024/1761

22.3.2024

P9_TA(2023)0321

# Suhteet Valko-Venäjään

**Euroopan parlamentin päätöslauselma 13. syyskuuta 2023 suhteista Valko-Venäjään (2023/2041(INI))**

(C/2024/1761)

*Euroopan parlamentti*, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Valko-Venäjästä,

— ottaa huomioon 12. lokakuuta 2020 ja 21. ja 22. lokakuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät Valko-Venäjästä,

— ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 Brysselissä pidetyn itäisen kumppanuuden huippukokouksen yhteisen julkilausuman,

— ottaa huomioon 4. marraskuuta 2022 annetun G7-ryhmän ulkoministerien julkilausuman Valko-Venäjästä,

— ottaa huomioon korkean edustajan Josep Borrellin 3. maaliskuuta 2023 antaman julkilausuman Ales Bjaljatskin ja muiden ihmisoikeuksien puolustajien tuomitsemisesta ja korkean edustajan Josep Borrellin 17. tammikuuta 2023 antaman julkilausuman oikeudenkäynneistä oppositiojohtajia ja toimittajia vastaan Valko-Venäjällä,

— ottaa huomioon Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta käsittelevän YK:n erityisraportoijan Anaïs Marinin 4. toukokuuta 2022 ja 20. heinäkuuta 2022 päivätyt raportit YK:n ihmisoikeusneuvostolle, YK:n asiantuntijoiden 10. lokakuuta 2022 esittämän kehotuksen vapauttaa välittömästi Valko-Venäjällä vangitut Nobelin rauhanpalkinnon saaja Ales Bjaljatski ja muut oikeuksien puolustajat sekä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun tiedottajan Ravina Shamdasanin 3. maaliskuuta 2023 esittämän kommentin ihmisoikeuksien puolustajille langetetuista tuomioista Valko-Venäjällä,

— ottaa huomioon Valko-Venäjän julistautumisen itsenäiseksi Neuvostoliitosta 25. elokuuta 1991,

— ottaa huomioon Valko-Venäjän sosialistisen neuvostotasavallan 27. heinäkuuta 1990 antaman julistuksen valtion itsemääräämisoikeudesta,

— ottaa huomioon Valko-Venäjän korkeimman neuvoston 10. joulukuuta 1991 ratifioiman Belavežan sopimuksen, jossa julistettiin, että Neuvostoliitto on lakannut olemasta,

— ottaa huomioon 15. maaliskuuta 1994 annetun Valko-Venäjän tasavallan perustuslain,

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, kansalais-oikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen ja kaikki muut ihmisoikeusyleissopimukset, joiden sopimuspuoli Valko-Venäjä on,

— ottaa huomioon 25. kesäkuuta 1993 hyväksytyn Wienin julistuksen ja toimintaohjelman,

— ottaa huomioon ydinsulkusopimuksen,

— ottaa huomioon Budapestin muistion turvatakuista,

— ottaa huomioon Human Rights Watch -järjestön World Report 2022 -raportin Valko-Venäjästä,

— ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta,

— ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2022 julkaistun Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntija-ryhmän toisen arviointiraportin, jossa tarkastellaan ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen täytäntöönpanoa Valko-Venäjällä,

— ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2022 ja 3. helmikuuta 2023 annetut YK:n ihmisoikeusvaltuutetun raportit Valko-Venäjän ihmisoikeustilanteesta vuoden 2020 presidentinvaalien alla ja niiden jälkeen,

— ottaa huomioon 11. toukokuuta 2023 annetun Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) Moskovan mekanismin raportin Etyjin inhimilliseen ulottuvuuteen kohdistuvasta vakavasta uhasta Valko-Venäjällä 5. marraskuuta 2020 lähtien,

— ottaa huomioon heinäkuussa 2022 julkaistun Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön tiedonhankintavaltuuskunnan tutkimusraportin Ryanairin lentoa FR4978 koskevasta tapahtumasta Valko-Venäjän ilmatilassa 23. toukokuuta 2021,

— ottaa huomioon 27. huhtikuuta 2023 annetun Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 2495 (2023) ukrainalaisten lasten ja muiden siviilien karkotuksista ja pakkosiirroista Venäjän federaatioon tai tilapäisesti miehitetyille Ukrainan alueille: edellytysten luominen heidän turvalliselle paluulleen, tällaisten rikosten lopettaminen ja syyllisten rankaiseminen,

— ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) 20. maaliskuuta 2023 tekemän päätöksen GB.347/INS/14(Rev.1) ja sen 12. kesäkuuta 2023 antaman päätöslauselman toimenpiteistä, joita hallintoneuvosto suosittelee ILO:n peruskirjan 33 artiklan mukaisesti Valko-Venäjää koskevassa asiassa,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0258/2023),

A. ottaa huomioon, että kolme vuotta 9. elokuuta 2020 järjestettyjen vilpillisten presidentinvaalien jälkeen Aljaksandr Lukašenkan laiton hallinto kiristää Valko-Venäjän kansaan kohdistamaansa järjestelmällistä sortoa, joka ulottuu yhteiskunnan kaikkiin osiin, myös haavoittuvassa asemassa oleviin ja syrjäytyneisiin henkilöihin; ottaa huomioon, että tuomioistuimet ovat tuominneet yli 3 000 henkilöä erilaisiin rangaistuksiin poliittisin perustein nostetuilla syytteillä ja yli 1 500 henkilöä on edelleen vangittuina poliittisin perustein, ja tuhansia muita kidutetaan, jotta he eivät myöntäisi, että heillä on tällainen asema, ja he elävät jatkuvan paineen alaisena pelottelun, uhkailun ja mahdollisten pidätysten ja tekaistujen syytteiden takia; ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto on antanut satoja poliittisia tuomioita rikossyytteistä, mukaan lukien lähes sadan valkovenäläisen asianajajan toimilupien kumoaminen, satojen tiedotusvälineiden sulkeminen ja yli 1 000 kansalaisjärjestön rekisteristä poistaminen; ottaa huomioon, että lukuisat mediayrittäjät ja toimittajat ovat joutuneet pakenemaan Valko-Venäjältä ja aloittamaan toimintansa uudelleen maanpaossa, pääasiassa Liettuassa ja Puolassa; ottaa huomioon, että yli 30 toimittajaa ja media-alan työntekijää on edelleen vangittuna tekaistujen rikossyytteiden perusteella; ottaa huomioon, että neljä merkittävää riippumatonta ammattiliittoa ja Valko-Venäjän demokraattisten työntekijäjärjestöjen kongressi on suljettu ja niiden johtajista ja jäsenistä on vangittu ainakin 14; ottaa huomioon, että vapautetut poliittiset vangit kohtaavat äärimmäistä syrjintää, sillä hallinto kieltää heiltä vapaan liikkuvuuden ja estää heitä pääsemästä työmarkkinoille ja käyttämästä pankkitilejään ja muita rahavarojaan; ottaa huomioon, että hallinnon toimet ja lääketieteellisen ja oikeudellisen avun kieltäminen ovat johtaneet poliittisten vankien, kuten Vitold Ašurakin, Dzmitry Dudoitsin, Aljaksandr Vihorin, Mikalai Klimoviczin, Dzmitry Sarokinin ja Ales Pushkinin kuolemiin; ottaa huomioon, että noin 300 000 valkovenäläistä on paennut maasta pelkästään viime vuosina samanlaisen kohtalon pelossa;

B. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän tilannetta koskevassa YK:n ihmisoikeusvaltuutetun raportissa Lukašenkan hallinnon sortotoimia on verrattu rikoksiin ihmisyyttä vastaan;

C. ottaa huomioon, että touko- ja kesäkuussa 2023 tulee kuluneeksi kolme vuotta siitä, kun valkovenäläinen oppositioblogisti Sjarhei Tsihanouski ja Viktar Babaryka pidätettiin poliittisin perustein nostettujen syytteiden nojalla heidän pyrkiessään Valko-Venäjän presidentiksi; ottaa huomioon, että poliittinen vanki ja Euroopan Valko-Venäjän kansalaiskampanjan aktivisti Palina Šarenda-Panasjuk päätti luopua Valko-Venäjän kansalaisuudestaan protestoidakseen piinallisia vankeusoloja vastaan ja että virallisen hakemuksen täytettyään hänet saatettiin psykiatriseen tutkimukseen ja että hänen olinpaikkansa on ollut siitä lähtien tuntematon;

D. ottaa huomioon, että Valko-Venäjällä on vähintään 1 300 vammaista lasta laitoksissa, joissa on ongelmia asianmukaisissa diagnooseissa, koulutuksessa tai yhteiskuntaan sopeuttamisessa ja joilla ei ole julkista vastuuvelvollisuutta ja avoimuutta;

E. ottaa huomioon, että kansainvälinen yhteisö, mukaan lukien EU ja sen jäsenvaltiot, ei tunnustanut vilpillisten presidentinvaalien tuloksia eikä se tunnusta Aljaksandr Lukašenkaa Valko-Venäjän presidentiksi; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset eivät ole toteuttaneet tuloksellista tutkintaa laajalle levinneistä väitteistä, joiden mukaan lainvalvontaviranomaiset olisivat kiduttaneet ja pahoinpidelleet rauhanomaisia mielenosoittajia elokuussa 2020 vilpillisten presidentinvaalien jälkeen;

F. ottaa huomioon, että hallinto hävittää maasta viimeisetkin poliittisen moniarvoisuuden rippeet muun muassa poliittisten puolueiden tulevan niin sanotun uudelleenrekisteröinnin avulla, sillä sen seurauksena kaikki muut kuin hallintoa tukevat puolueet todennäköisesti lakkautetaan; ottaa huomioon, että helmikuussa 2022 annetulla uudella ”perustuslailla” luodaan uusia epädemokraattisia toimielimiä, joiden ainoana tarkoituksena on turvata hallinnon ote vallasta, ja se riistää parlamentilta viimeisetkin mahdollisuudet vaikuttaa poliittiseen prosessiin;

G. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän rikoslakiin tehdyt muutokset, joilla otettiin uudestaan käyttöön rikosvastuu rekisteröimättömien järjestöjen toimintaan osallistumisesta, astuivat voimaan tammikuussa 2022; toteaa, että tällä hetkellä maassa ei ole laillisesti toimivia ihmisoikeusjärjestöjä; ottaa huomioon, että uudet rikoslakiin tehdyt muutokset tulivat voimaan toukokuussa 2022, ja niiden avulla viranomaiset ulottivat kuolemanrangaistuksen soveltamisen terroritekojen yritykseen, ja toteaa, että tätä syytettä on aiemmin käytetty poliittisten aktivistien oikeudenkäynneissä; ottaa huomioon, että heinäkuussa 2022 Lukašenka vahvisti lain, joka mahdollistaa tutkinnat ja oikeudenkäynnit vastaajan poissa ollessa 48 rikoslain pykälän nojalla; ottaa huomioon, että tammikuussa 2023 Lukašenkan hallinto hyväksyi lain, jolla poistetaan kansalaisuus maanpaossa olevilta henkilöiltä, joita hallinto syyttää niin sanotuista ääriliikkeisiin liittyvistä rikoksista, ja toteaa, että tähän luetteloon kuuluu tällä hetkellä yli 2 000 henkilöä;

H. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto heikentää vaarallisesti Valko-Venäjän itsemääräämisoikeutta tekemällä siitä Venäjän satelliittivaltion ja sallimalla Venäjän sulauttaa Valko-Venäjän niin sanottuun valtioliittoon, minkä vuoksi suoran miehityksen riski on erittäin suuri vastoin valkovenäläisten enemmistön selvää tahtoa; ottaa huomioon, että Lukašenka on ehdottanut Valko-Venäjän, Venäjän ja Kazakstanin välistä valtioliittosopimusta ydinaseiden jaosta;

I. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto jatkaa valkovenäläisten kansallisen identiteetin ilmentymien, myös valkovenäjän kielen ja kulttuurin tuhoamista; ottaa huomioon, että se harjoittaa aggressiivista venäläistämispolitiikkaa mielivaltaisten pidätysten avulla ja erityisesti kohtelemalla raa’asti kulttuurihenkilöitä, kuten kirjailijoita, taiteilijoita ja muusikoita sekä valkovenäjää julkisesti puhuvia ihmisiä, sekä kieltämällä Valko-Venäjän kansalliset ja historialliset symbolit, kuten valkopunavalkoinen lippu ja Pahonja-vaakuna, sekä sulkemalla kustantamoja, yksityiskouluja ja valkovenäjän kielen kursseja;

J. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto on edelleen marginalisoinut etniset, uskonnolliset ja seksuaaliset vähemmistöt, erityisesti liettualaiset ja puolalaiset vähemmistöt, vainoamalla niiden johtajia, kuten Andrzej Poczobutia, sulkemalla liettualaisia ja puolalaisia oppilaitoksia, lakkauttamalla koulutuksen vähemmistökielillä ja tuhoamalla puolalaisia hautausmaita; ottaa huomioon, että se myös edelleen vainoaa uskonnollisia yhteisöjä ja yksilöitä loukaten uskonnon- ja vakaumuksenvapautta koskevaa oikeutta; ottaa huomioon, että lukuisia roomalaiskatolisia, protestanttisia, ortodoksisia ja kreikkalaiskatolisia pappeja on vainottu eri tavoin, muun muassa määräämällä heille sakkoja tai pitkiä vankeusrangaistuksia; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän ortodoksinen kirkko palvelee monissa tapauksissa hallinnon etuja, myös tukemalla Venäjän Ukrainaa vastaan käymää hyökkäyssotaa; ottaa huomioon, että Hrodnan edesmennyt arkkipiispa Artsemy Kištšanka, joka oli ainoa Moskovan alaisuudessa olevan Valko-Venäjän ortodoksisen kirkon – Valko-Venäjän eksarkaatin – hierarkki, joka tuomitsi Lukašenkan hallinnon väkivaltaisuudet rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan vuonna 2020, passitettiin eläkkeelle, jonka aikana häntä ahdisteltiin, mikä vaikutti hänen terveydentilaansa ja nopeutti hänen kuolemaansa;

K. ottaa huomioon, että Valko-Venäjällä hlbti-henkilöt kohtaavat yhä enemmän systeemistä syrjintää ja väkivaltaa; ottaa huomioon, että Valko-Venäjä saattaa ottaa käyttöön hlbti-propagandaa koskevan lainsäädännön, joka on samanlainen kuin Venäjän vastaava lainsäädäntö; ottaa huomioon, että Venäjällä asuvat tai työskentelevät tai Venäjältä turvapaikkaa hakevat valkovenäläiset ovat kaikkein alttiimpia Valko-Venäjän viranomaisten rajatylittäville tukahduttamistoimille;

L. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset turvautuvat usein valvontaan, verkkosensuuriin ja disinformaatioon ja käyttävät teknologiaa väestön seurantaan; ottaa huomioon, että tällaiset tukahduttavat käytännöt ovat uusi askel kohti digitaalista autoritaarisuutta ja Valko-Venäjän kansalaisten digitaalisten oikeuksien rajoittamista ja että niillä lisätään kansalaisten pelottelua ja kavennetaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia;

M. ottaa huomioon, että lokakuussa 2022 Valko-Venäjä vahvisti vetäytyvänsä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen liittyvästä ensimmäisestä valinnaisesta pöytäkirjasta 8. helmikuuta 2023 alkaen, mikä poisti YK:n ihmisoikeuskomitean valtuudet ottaa vastaan ja tutkia Valko-Venäjällä olevilta yksityisiltä henkilöiltä saatuja ihmisoikeuksia koskevia valituksia; ottaa huomioon, että tämä jätti valkovenäläiset ilman kansainvälistä suojelua ja että YK:n ihmisoikeusneuvosto tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuin eivät voineet käsitellä valkovenäläisten valituksia;

N. ottaa huomioon, että laiton Lukašenkan hallinto tukee aktiivisesti Venäjän perusteetonta hyökkäyssotaa ja sotarikoksia Ukrainaa vastaan ja siitä on tullut täysin osallinen sodassa ja sotarikoksissa; ottaa huomioon, että hallinto mahdollistaa ja tukee suoraan Venäjän sotilaallista hyökkäystä Ukrainaa vastaan ja Venäjän terrorismin keinojen käyttöä, mistä ovat osoituksena Ryanairin lennon FR4978 pakottaminen laskeutumaan toukokuussa 2021 ja ilmoitus Venäjän valtion tukeman terroristijärjestön, Wagner-ryhmän, toivottamisesta tervetulleeksi; ottaa huomioon, että suurin osa valkovenäläisistä vastustaa maansa osallistumista tähän sotaan ja on osoittanut sen järjestämällä rauhanomaisia mielenosoituksia, jotka ovat johtaneet pidätyksiin ja poliisin väärinkäytöksiin, sabotoimalla venäläisten sotatarvikkeiden kuljetuksia ja liittymällä Ukrainan asevoimien rinnalla taisteleviin valkovenäläisiin rykmentteihin tai tukemalla niitä; ottaa huomioon, että Valko-Venäjä on ainoa kuolemanrangaistuksia täytäntöönpaneva maa Euroopan ja Keski-Aasian alueella, joten kaikkea Valko-Venäjän osallistumista Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainassa vastustavaa toimintaa ehkäistään käyttämällä kuolemantuomiota; ottaa huomioon, että EU ja Nato ovat tuominneet voimakkaasti Lukašenkan hallinnon osallisuuden Venäjän Ukrainaa vastaan käymässä hyökkäyssodassa ja että se on johtanut järjestöjen yhteiseen lähestymistapaan, joka perustuu samanlaisiin tai jopa yhteisiin arvioihin, ja että EU:n ja Naton yhteistyötä on vahvistettava vastaavasti;

O. ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous tuomitsi 27. huhtikuuta 2023 yksimielisesti ukrainalaislasten karkottamisen, uudelleenkouluttamisen ja venäläistämisen, ja että eräät lapsista on lähetetty Belaruskalin omistamalle Dubravan leirille; ottaa huomioon, että nämä rikokset, joihin Lukašenkan hallinto on osallisena, saattavat olla luokiteltavissa joukkotuhonnaksi;

P. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto merkitsee suoraa uhkaa EU:lle ja sen kansalaisten turvallisuudelle; ottaa huomioon, että tästä on osoituksena se, että se on hyväksynyt venäläisten taktisten ydinaseiden siirtämisen alueelleen, kieltäytynyt panemasta täytäntöön ydinturvallisuusvaatimuksia valkovenäläisessä ydinvoimalassa Astravjetsissa, sen järjestämä siviililennon, Ryanair FR4978:n kaappaaminen, jatkuva muuttoliikkeen ja ihmiskaupan välineellistäminen, sen aggressiivinen sotaretoriikka elokuusta 2020 lähtien ja se, että se on edistänyt Venäjän sotilaallisen läsnäolon lisäämistä Valko-Venäjällä pysyvillä yhteisillä sotaharjoituksilla;

Q. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto pakottaa edelleen unionin ulkopuolisista maista tulevia muuttajia rajanylityksiin maan Puolan ja Liettuan vastaisilla rajoilla; ottaa huomioon, että Valko-Venäjällä rajavartijat ja muut virkamiehet kiduttavat ja pahoinpitelevät muuttajia ja että turvapaikanhaulle asetetaan esteitä ja muuttajia palautetaan takaisin;

R. ottaa huomioon, että Svjatlana Tsihanouskajan johtamilla Valko-Venäjän demokraattisilla voimilla on vakiintunut rakenne, joka saa jatkuvasti lisää kansainvälistä tunnustusta, mukaan lukien äskettäinen yhdistyneen siirtymäkauden kabinetin muodostaminen, uudistettu koordinointineuvosto ja demokraattisen Valko-Venäjän edustusto Brysselissä; ottaa huomioon, että yhdistynyt siirtymäkauden kabinetti, eri demokraattisten oppositiopuolueiden maahanmuuttajayhteisöistä koostuva jäsenistö ja muut valkovenäläiset ovat keskeisessä asemassa aktiivisen tuen antamisessa Valko-Venäjällä edelleen oleville poliittisille vangeille, heidän perheilleen ja aktivisteille;

S. ottaa huomioon, että Svjatlana Tsihanouskaja ja demokraattisten poliittisten puolueiden johtajat ovat ilmoittaneet julkisesti valkovenäläisten Eurooppaan liittyvistä pyrkimyksistä;

T. ottaa huomioon, että vastauksena jatkuviin sortotoimiin EU ja sen jäsenvaltiot ovat hyväksyneet useita Lukašenkan hallintoon kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä, mukaan lukien pakotteet 195 henkilölle ja 34 yhteisölle, jotka ovat syyllistyneet suoraan ihmisoikeusloukkauksiin ja avustaneet hallintoa; ottaa huomioon, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat myöntäneet yli 100 miljoonaa euroa Valko-Venäjän kansan ja sen demokraattisten pyrkimysten tukemiseen;

U. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto heikentää länsimaiden pakotteiden vaikutuksia Valko-Venäjään käyttämällä Venäjän tarjoamaa apua, kuten Venäjän liikenne- ja satamainfrastruktuurin käyttäminen valkovenäläisten tavaroiden vientiin, etuuskohtelu Venäjän markkinoilla ja Venäjän velkojen takaisinmaksun lykkääminen sekä pakotteiden kiertäminen;

V. ottaa huomioon, että läntisten pakotteiden seurauksena Valko-Venäjän BKT supistui 4,7 prosenttia vuonna 2022 eli vain puolet odotetusta; ottaa huomioon, että EU:n tuonti Valko-Venäjältä laski vuonna 2022 yli puolella edellisiin vuosiin verrattuna, 6,54 miljardista eurosta vuonna 2021 3,19 miljardiin euroon vuonna 2022; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän vienti Venäjälle kasvoi yli 40 prosenttia, 16,3 miljardista Yhdysvaltain dollarista vuonna 2021 23 miljardiin dollariin vuonna 2022; ottaa huomioon, että Valko-Venäjän vienti Kiinaan lähes kaksinkertaistui vuonna 2022;

W. ottaa huomioon, että Lukašenkan hallinto on palauttamassa neuvostoaikaista keskitettyä suunnitelmataloutta erityisesti sääntelemällä vähittäishintoja, pitämällä valtion omistamien yritysten teollisuustuotantoa korkealla tasolla, vaikka kysyntää ei olisi, ja kohdistamalla yksityisiin yrityksiin tukahduttamistoimia, muun muassa kieltämällä ulkomaisia sijoittajia myymästä osuuksiaan Valko-Venäjällä sijaitsevista yrityksistä, ja antamalla säännöksiä, jotka mahdollistavat yksityisomaisuuden takavarikoimisen; ottaa huomioon, että Valko-Venäjä ei ole ottanut huomioon vuonna 2004 perustetun ILOn tutkintakomission keskeisiä havaintoja ja että Lukašenkan hallinto on jatkanut ammattiyhdistysaktivistien vainoamista;

X. ottaa huomioon, että EU:n tuen ansiosta sadoille valkovenäläisille myönnetään apurahoja ja monet muut osallistuvat verkkokoulutuksiin ammattitaitonsa vahvistamiseksi ja ottavat osaa ammatilliseen vaihtoon;

***Lukašenkan hallinnon harjoittama jatkuva sorto ja EU:n tuki sorretuille henkilöille***

1. tuomitsee jyrkästi Lukašenkan hallinnon jatkuvat sortotoimet ja järjestelmälliset ja laajalle levinneet ihmisoikeusloukkaukset, mukaan lukien lukuisat tapaukset, joissa poliittisia vankeja ja muita henkilöitä, joita vastaan on nostettu syytteitä poliittisin perustein, kuten toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia, riippumattomia ammattiyhdistysaktivisteja ja muita, on pahoinpidelty ja kidutettu ja pidetty eristysvankeudessa ja heiltä on evätty asianmukainen lääketieteellinen apu; tuomitsee myös syytteen saaneiden henkilöiden painostamisen pidättämällä ja tuomitsemalla tarkoituksellisesti heidän sukulaisiaan ja peruuttamalla heidän asianajajiensa toimiluvat; osoittaa edelleen solidaarisuutta Valko-Venäjän urhoolliselle kansalle ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen jäsenille, jotka vapautensa ja henkensä vaarantaen puolustavat suvereenia, vapaata ja demokraattista Valko-Venäjää, jossa vallitsee oikeudenmukaisuus ja rauha ja noudatetaan ihmisoikeuksia;

2. vaatii Lukašenkan hallintoa lopettamaan tämän toisinajattelijoihin ja arvostelijoina pidettyihin henkilöihin kohdistuvan väkivallan, kidutuksen, sorron ja propagandan kierteen, vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit, heidän perheenjäsenensä ja kaikki mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt, julistamaan yleisen armahduksen kaikille niille, jotka on pidätetty poliittisin perustein vuodesta 2020 lähtien, ja mahdollistamaan rauhanomaisen vallansiirron vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien jälkeen;

3. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia lopettamaan välittömästi poliittisten vankien julmat, epäinhimilliset ja halventavat tutkintavankeus- ja vankilaolot, myös epäämällä lääketieteellisen hoidon ja perushygieniatuotteiden saatavuus ja asianajajien ja perheenjäsenten pääsy heidän luokseen; tuomitsee ”ketjupidätykset” eli tutkintavankeuden perusteettoman pidentämisen vähäisissä rikoksissa tai tekaistujen ekstremismisyytteiden yhteydessä; on syvästi huolissaan siitä, että vangitut demokraattiset oppositiojohtajat Viktar Babaryka ja Maria Kalesnikava on siirretty salaisesti sairaalaan ilman, että heidän terveydentilastaan on annettu mitään tietoa; on myös huolissaan siitä, että oppositiopoliitikkojen Sjarhei Tsihanouskin, Mikalai Statkevitšin ja Maksim Znakin, toimittajien Ihar Losikin, Katsjaryna Bahvalavan (salanimi Andrejeva) sekä Valko-Venäjän puolalaisvähemmistön johtajiin kuuluvan toimittajan Andrzej Poczobutin ja Eurooppalainen Valko-Venäjä -kansalaiskampanjan aktivistin Palina Šarenda-Panasjukin tilasta ei ole pitkään aikaan saatu mitään tietoa;

4. kehottaa Lukašenkan hallintoa tarjoamaan välittömästi tarvittavaa sairaanhoitoa ja takaamaan asianmukaisen lääketieteellisen valvonnan kaikille vakavista sairauksista ja terveysongelmista kärsiville poliittisille vangeille, mukaan lukien Maryja Kalesnikava, Viktar Babaryka, Ales Bjaljatski, Ryhor Kastusjou, Iryna Melher, Halina Dzierbysz, Henadz Fjadynitš, Marfa Rabkova, Vasil Berasneu, Vjatšaslau Areška, Uladzimir Hundar, Uladzimir Matskevitš, Mikalai Statkevitš, Alena Hnauk, Andrei Vojnitš, Aljaksandr Fjaduta, Mikita Zalatarou, Dzmitry Zalomski, Aljaksei Hubitš, Vadzim Hurman, Antanina Kanavalava, Andrei Skurko, Darja Afanasjeva, Arseni Majsejtšyk, Ihar Mints, Pavel Hantšaryk, Sjarhei Batura, Vjatšaslau Daškevitš, Daniil Kastsjukevitš, Mihail Hamitsevitš, Palina Šarenda-Panasjuk, Andrzej Poczobut, Ksenija Lutskina, Maryna Markevitš, Jauhen Ljulkovitš, Volha Tsybulskaja, Volha Zalatar, Artsjom Bajarski, Pavel Kutšynski, Uladzimir Malahouski, Ruslan Slutski, Alena Maušuk, Larysa Kuzmenka, Kiryl Paltšeuski, Juri Praharenka, Sjarhei Veraštšahin, Vjatšaslau Rahaštšuk, Aljaksandr Kapšul, Raman Karanevitš, Vital Melnik, Aksana Zaretskaja ja Viktoria Kulša;

5. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia sallimaan diplomaattien ja kansainvälisten järjestöjen, myös riippumattomien lääketieteellisten säätiöiden, erityisesti Punaisen Ristin kansainvälisen komitean, vierailla poliittisten vankien luona, jotta järjestöt voivat arvioida poliittisten vankien tilaa ja antaa apua; kehottaa komissiota, EU:n jäsenvaltioita ja kansainvälisiä instituutioita kuten Punaisen Ristin kansainvälistä komiteaa ja Unicefia jatkamaan järjestelmällistä ja kattavaa tukea Valko-Venäjän poliittisille vangeille ja heidän perheenjäsenilleen, jotka ovat vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, sekä tuomionsa suorittaneille poliittisille vangeille, mukaan lukien taloudellinen tuki sekä apu lääketieteelliseen ja psykologiseen kuntoutukseen;

6. vaatii suorittamaan riippumattoman tutkinnan ja esittämään asiantuntijalausunnon poliittisten vankien kuolemantapauksista hallituksen huostassa sekä aktivisti Raman Bandarenkan kuolemasta marraskuussa 2020 siviilipukuisten poliisien tai niiden sijaistoimijoiden suorittaman raa'an pahoinpitelyn seurauksena;

7. kehottaa Lukašenkan hallintoa pidättäytymään kaikenlaisesta häirinnästä, myös nyttemmin vapautettuja entisiä poliittisia vankeja kohtaan; vaatii, että hallinnon on annettava entisille vangeille mahdollisuus elää vapaasti ja taattava, että he voivat osallistua täysin työmarkkinoille ja sosiaaliseen elämään sekä voivat käyttää pankkitiliään ja omaisuuttaan; on syvästi huolissaan väitteistä, joiden mukaan erityisesti suurten EU:hun sijoittautuneiden yritysten alihankkijat käyttävät Valko-Venäjän rangaistuslaitosten vankeja pakkotyövoimana; kehottaa kaikkia EU:ssa toimivia yrityksiä lopettamaan suhteet sellaisiin valkovenäläisiin tavarantoimittajiin, joiden toimitusketjuissa käytetään pakkotyövoimaa, niihinkin, jotka eivät vielä kuulu rajoittavien toimenpiteiden piiriin, ja kehottaa neuvostoa määräämään seuraamuksia sellaisille valkovenäläisille yrityksille, joiden toimitusketjuissa käytetään pakkotyövoimaa; pitää myönteisenä, että äskettäin hyväksyttiin ILO:n päätöslauselma toimenpiteistä, joita hallintoneuvosto suosittelee ILO:n perussäännön 33 artiklan nojalla ja jotka koskevat Valko-Venäjän järjestelmällistä yhdistymisvapauden rikkomista, demokraattisen ammattiyhdistysliikkeen tukahduttamista ja riippumattomien ammattiyhdistysjohtajien ja aktivistien jatkuvaa vainoamista, ja kehottaa ILO:n jäsenvaltioita toimimaan sen mukaisesti;

8. toistaa, että Lukašenkan hallinnon 28. tammikuuta 2021 ilmoittamalla yksipuolisella vetäytymisellä itäisen kumppanuuden politiikasta ei ole minkäänlaista oikeutusta, koska se ei vastaa Valko-Venäjän kansan todellista tahtoa ja sen pyrkimyksiä vapaaseen ja demokraattiseen valtioon;

9. tuomitsee jälleen Lukašenkan hallinnon päätöksen vahvistaa Valko-Venäjän vetäytyminen Århusin yleissopimuksesta, joka on kansainvälinen sopimus, jolla pannaan täytäntöön ihmisoikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön;

10. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita tutkimaan mahdollisuutta antaa Valko-Venäjän demokraattisten voimien edustajille, erityisesti Valko-Venäjän kansan lailliselle edustajalle Svjatlana Tsihanouskajalle ja kansalaisyhteiskunnalle mahdollisuus täyttää tyhjäksi jääneet paikat, joita Valko-Venäjän viranomaisten edustajat olivat aiemmin käyttäneet kahden- ja monenvälisillä foorumeilla, erityisesti itäisen kumppanuuden politiikan puitteissa; kehottaa komissiota ottamaan itsenäisiä, hallituksesta riippumattomia valkovenäläisiä asiantuntijoita Valko-Venäjän kansallisiksi edustajiksi yhteistyöohjelmiinsa, kuten EU4Climate- ja EU4Environment-ohjelmiin ja muihin aloitteisiin; kannustaa ulkoasiainneuvostoa välittämään Valko-Venäjän yhdistetyn siirtymäkauden kabinetin johtajalle Svjatlana Tsihanouskajalle pysyvän kutsun osallistua kaikkiin sen Valko-Venäjää koskeviin kokouksiin; kehottaa jäsenvaltioiden johtajia sekä Euroopan poliittisen yhteisön muiden osallistujamaiden poliittisia johtajia ottamaan Valko-Venäjän demokraattiset voimat mukaan Euroopan poliittiseen yhteisöön esimerkiksi antamalla niille tarkkailijan aseman;

11. tuomitsee poliittisin perustein käynnistetyt näytösoikeudenkäynnit ja tekaistut syytteet, joilla pyritään herättämään pelkoa demokraattisten voimien edustajien ja kannattajien, kansalaisyhteiskunnan, riippumattomien tiedotusvälineiden, vapaiden ammattiliittojen, ihmisoikeuksien puolustajien sekä kansallisten, uskonnollisten ja seksuaalisten vähemmistöjen keskuudessa; tuomitsee Valko-Venäjän viranomaisten 23. elokuuta 2023 tekemän päätöksen julistaa merkittävä ihmisoikeuskeskus Vjasna ja kaikki sen paikallistoimistot ”äärijärjestöksi” ja kehottaa vapauttamaan välittömästi sen puheenjohtajan ja perustajan, Nobelin rauhanpalkinnon ja Saharov-palkinnon saajan Ales Bjaljatskin sekä hänen kollegansa Valjantsin Stefanovitšin, Uladzimir Labkovitšin, Marfa Rabkovan ja Andrei Tšapjukin; tuomitsee erityisesti Henadz Fjadynitšin, Vasil Berasneun, Vjatšaslau Areškan, Maryna Zolatavan ja Ljudmila Tšekinan äskettäisen tuomitsemisen pitkiin vankeusrangaistuksiin, sekä demokraattisten voimien johtohenkilöiden, kuten Svjatlana Tsihanouskajan, Pavel Latuškan, Maryja Marozin, Volha Kavalkovan, Sjarhei Dyleuskin, Valeri Tsapkalan, Stsjapan Putsilan ja Jan Rudzikin, tuomitsemisen poissaolevina ”salaliittoa vallan kaappaamiseksi” tai ”äärijärjestöjen muodostamista” koskevien valheellisten syytteiden nojalla; tuomitsee demokraattisten oppositiojohtajien Pavel Sevjarynetsin ja Mikalai Statkevitšin jatkuvan vangittuna pitämisen; tuomitsee Lukašenkan hallinnon ulkomailla asuviin valkovenäläisiin kohdistamat kansainväliset tukahduttamistoimet sekä Venäjän avunannon ja aktiivisen yhteistyön näissä toimissa; kehottaa hallintoa lopettamaan välittömästi lasten huoltajuuden ottamisen pois vanhemmilta ja sillä uhkaamisen keinona rangaista vanhempia mielenosoituksiin osallistumisesta tai poliittisesta aktiivisuudesta; kannustaa neuvostoa ja komissiota etsimään uusia keinoja edistää kaikkien poliittisten vankien vapauttamista Valko-Venäjällä;

12. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia välittömästi lieventämään kaikkia jo langetettuja kuolemantuomioita ja keskeyttämään välittömästi kuolemantuomioiden täytäntöönpanon ensimmäisenä askeleena kohti kuolemanrangaistuksen täydellistä ja pysyvää poistamista;

13. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan edelleen ihmisoikeuksien puolustajien, asianajajien ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden mahdollisuudet tarjota palveluja poliittisille vangeille ja heidän perheilleen erityisesti sosiaaliavun, terveydenhuollon ja julkisen puolustuksen aloilla; kehottaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden diplomaatteja toimimaan nykyisistä vaikeuksista huolimatta yhdessä Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnan edustajien, ihmisoikeuksien puolustajien, riippumattomien tiedotusvälineiden, demokratiaa edistävien ryhmien ja poliittisten vankien perheiden kanssa ja tukemaan niitä;

14. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja Euroopan ulkosuhdehallintoa tekemään yhteistyötä kansainvälisten kumppanien, kuten Etyjin Moskovan mekanismin ja YK:n ihmisoikeusneuvoston, sekä paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa, jotta varmistetaan Valko-Venäjällä tapahtuvien vakavien ihmisoikeusloukkausten ja ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten tarkkailu, dokumentointi ja niistä raportointi ja jotta varmistetaan, että teoista saatetaan vastuuseen ja uhrit saavat oikeutta; korostaa niiden Valko-Venäjällä ja sen ulkopuolella toimivien kansalaisjärjestöjen arvokasta työtä, jotka dokumentoivat kidutustapauksia ja luovat siten tärkeän perustan Lukašenkan hallinnon tekemien rikosten syytteeseenpanolle tulevaisuudessa; ilmaisee jälleen tukensa kansainväliselle Valko-Venäjän vastuuta käsittelevälle foorumille;

15. kehottaa jälleen EU:n jäsenvaltioita valmistelemaan sellaisten Valko-Venäjän virkamiesten syytteeseenpanoa, jotka ovat vastuussa vaalipetoksista ja vakavista ihmisoikeusloukkauksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan tai ovat osallisia niissä, tuomioistuimen ekstraterritoriaalisen toimivallan ja universaalitoimivallan periaatteiden mukaisesti; toistaa YK:n ihmisoikeusvaltuutetun esittämän kehotuksen, jonka mukaan kaikkien YK:n jäsenvaltioiden olisi harkittava vastuuvelvollisuuden edistämistä tällä tavoin; tukee lisäkeskusteluja Valko-Venäjän ihmisoikeusloukkauksia käsittelevän kansainvälisen tuomioistuimen mahdollisesta perustamisesta Haagiin;

***Lukašenkan hallinnon osallistuminen Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan***

16. tuomitsee mitä jyrkimmin Lukašenkan hallinnon osallistumisen Venäjän perusteettomaan, laittomaan ja provosoimattomaan hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan ja sen, että se edistää Venäjän sotaisaa retoriikkaa ilmentävää vihapuhetta, disinformaatiota ja propagandaa; tuomitsee tässä yhteydessä sen, että hallinto on toimittanut valtavasti ammuksia ja sotilastarvikkeita venäläisille hyökkääjille, erityisesti komponenttien valmistamisen Venäjän armeijaa varten, venäläisten joukkojen sijoittamisen Valko-Venäjälle ja valkovenäläisten kouluttajien heille antaman koulutuksen, Venäjän laittoman ja valtion tukeman terroristijärjestön Wagner-ryhmän ottamisen vastaan, uhkauksen liittyä hyökkäykseen sekä joukkojen sijoittamisen Valko-Venäjän ja Ukrainan välisen rajan läheisyyteen, mikä sitoo ukrainalaisia joukkoja sinne, Valko-Venäjän alueen, ilmatilan ja infrastruktuurin käyttämisen keskitysalueena hyökkäyksen käynnistämiseen sekä jatkuviin ohjushyökkäyksiin Ukrainan sotilas- ja siviilikohteita vastaan; panee merkille, että valtaosa valkovenäläisistä ei hyväksy tätä monitahoista osallistumista Venäjän hyökkäyssotaan; ilmaisee täyden tukensa valkovenäläisille aktivisteille, jotka tekevät vastarintaa hyökkääjiä vastaan Valko-Venäjällä häiritsemällä rautateiden ja muiden Venäjän armeijan käyttämien toimitusreittien toimintaa, sekä valkovenäläisille vapaaehtoisille, erityisesti Kastuś Kalinouski -rykmentille ja entiselle Pahonja-rykmentille, jotka taistelevat urheasti Ukrainan armeijan rinnalla hyökkääjien torjumiseksi; tukee varauksetta avun antamista näille vastarintaliikkeille;

17. tuomitsee sen, että Venäjän miehittämiltä Ukrainan alueilta on viety laittomasti yli 2 150 lasta, myös orpoja, Valko-Venäjällä sijaitseville niin sanotuille virkistysleireille, joissa heitä venäläistetään ja indoktrinoidaan; tuomitsee jyrkästi Valko-Venäjän Punaisen Ristin osallistumisen ukrainalaislasten laittomaan karkotukseen; tukee Ukrainan syyttäjäviranomaisten tutkintaa Valko-Venäjän väitetystä roolista pakkokarkotuksissa ja katsoo, että Lukašenkan ja hänen hallintonsa toimia voi pitää myös kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön mukaisina rikoksina ihmisyyttä vastaan eli ”väestön karkottamisena tai pakolla siirtämisenä”; katsoo, että Lukašenka on yhtä lailla vastuussa näistä sotarikoksista kuin Vladimir Putin ja Maria Lvova-Belova, ja kehottaa siksi Kansainvälistä rikostuomioistuinta harkitsemaan vastaavan kansainvälisen määräyksen antamista Lukašenkan pidättämiseksi; kehottaa neuvostoa laajentamaan EU:n pakotteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloa sisällyttämällä siihen myös henkilöt, jotka osallistuvat ukrainalaislasten pakkokarkotuksiin Valko-Venäjälle;

18. kehottaa lisäämään EU:n strategisen kompassin ja Naton strategisen konseptin välistä synergiaa ja johdonmukaisuutta erityisesti niiden täytäntöönpanon kannalta, jotta voidaan torjua Venäjän hyökkäystä Ukrainaa vastaan ja Lukašenkan hallinnon osallisuutta tähän konfliktiin; korostaa, että on tärkeää tehostaa EU:n ja Naton yhteistyötä käsiteltäessä kaikkia asiaankuuluvia näkökohtia, jotka koskevat Valko-Venäjän osallistumista Venäjän sotaan Ukrainaa vastaan; katsoo, että on tarpeen kehittää yhteinen strategia Valko-Venäjän itsenäisyyden säilyttämiseksi, mukaan lukien tätä tukevat kansainväliset takuut, ja Valko-Venäjän siirtymiseksi demokratiaan siten, että EU ja kansainväliset instituutiot Etyj, Euroopan neuvosto ja G7-maat osallistuvat siihen;

19. katsoo, että mahdollistamalla Venäjän perusteettoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan Lukašenkan hallinnosta on tullut rikoskumppani Venäjän tekemissä rikoksissa, mikä merkitsee vastuuta Ukrainalle aiheutuneista tuhoista ja vahingoista; katsoo lisäksi, että Venäjän Ukrainaan kohdistamaa hyökkäysrikosta käsittelevällä kansainvälisellä erityistuomioistuimella on oltava toimivalta tutkia Putinin ja Venäjän poliittisen ja sotilaallisen johdon lisäksi myös Valko-Venäjän johtoa; kehottaa siksi EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet, jotta Ukrainassa tehtyihin hyökkäysrikokseen, sotarikoksiin, rikoksiin ihmisyyttä vastaan, ja joukkotuhontarikoksiin osallisia valkovenäläisiä virkamiehiä voidaan asettaa rikossyytteeseen; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti toimiin, joita on toteutettu Kansainvälisen rikostuomioistuimen maatoimiston perustamiseksi Ukrainaan; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita etsimään laillisia keinoja takavarikoida Valko-Venäjän johdon ja Venäjän sotatoimiin osallistuneiden valkovenäläisten yhteisöjen varoja ja käyttämään niitä mahdollisuuksien mukaan Ukrainan jälleenrakentamisen tukemiseksi;

20. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita laajentamaan ja vahvistamaan pakotteidensa (jäljempänä ”rajoittavat toimenpiteet”) soveltamisalaa ja hyväksymään uusia pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää vastaan ja sellaisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä vastaan, jotka ovat vastuussa vakavista ihmisoikeusloukkauksista Valko-Venäjällä tai ovat osallisina niissä Venäjän ja Valko-Venäjän pakotejärjestelmien ja EU:n maailmanlaajuisten ihmisoikeuspakotemekanismien (EU:n Magnitski-laki) nojalla, mukaan lukien pakotteet tuomareita, syyttäjiä, lainvalvontaviranomaisia, vankiloiden ja rangaistussiirtoloiden viranomaisia, propagandan levittäjiä sekä pahamaineisia KGB:n ja GUBOPiK/HUBAZiKin (järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjunnan pääosasto) agentteja vastaan;

21. kehottaa määräämään Valko-Venäjälle samat pakotteet kuin Venäjälle; korostaa, että valkovenäläisen kaliumkarbonaatin, joka on hallinnon pääasiallinen tulonlähde, olisi pysyttävä pakoteluettelossa eikä sitä saisi kuljettaa EU:n alueen kautta, varsinkin kun kaliumkarbonaatin tärkein tuottaja Belaruskali on suoraan osallisena ukrainalaislasten laittomissa siirroissa, venäläistämisessä ja indoktrinoimisessa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään kiireellisesti valmiuksiaan arvioida pakotteiden todellista vaikutusta ja mahdollisia oheisvaurioita, jotta voidaan varmistaa kaikkien Valko-Venäjää tai valkovenäläisiä henkilöitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden täysimääräinen täytäntöönpano ja estää kaikki järjestelyt niiden kiertämiseksi, sekä antamaan riittävästi tukea EU:n pakotteiden täytäntöönpanoa käsittelevän EU:n erityislähettilään työlle, jotta voidaan tukkia kaikki porsaanreiät ja parantaa kaikkien pakotteiden tehokasta täytäntöönpanoa;

22. vaatii, että Venäjä ja Valko-Venäjä sisällytetään EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan liittyvien suuririskisten kolmansien maiden luetteloon; kehottaa laatimaan luettelon rikolliseen Lukašenkan hallintoon yhteydessä olevien henkilöiden lähisukulaisista, jotka nauttivat EU:n jäsenvaltioiden vieraanvaraisuudesta; kehottaa tarkistamaan välittömästi heidän maahantuloviisuminsa ja oleskelulupansa; vaatii, että Kansainvälinen olympiakomitea ja muut kansainväliset urheiluliitot eivät saa antaa Valko-Venäjän ja Venäjän urheilijoiden kilpailla Pariisissa vuonna 2024 järjestettävissä olympialaisissa tai missään muissakaan kansainvälisissä urheilukilpailuissa, sillä monet heistä tukevat Venäjän perusteetonta hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan tai ovat jopa osallistuneet siihen;

23. pitää valitettavana, että jotkin jäsenvaltiot ajavat valkovenäläisiä kaliumkarbonaatin tuottajia, myös Belaruskalia, koskevien pakotteiden poistamista, ja kehottaa jäsenvaltioita määrittämään yhteisiä lähestymistapoja pakotteiden asettamiin haasteisiin; tuomitsee ne kolmannet maat, jotka auttavat Venäjää ja Valko-Venäjää kiertämään voimassa olevia pakotteita, ja pyytää komissiota ja jäsenvaltioita harkitsemaan toissijaisia pakotteita näitä kolmansia maita vastaan; pitää valitettavana Unkarin ulkoasiain- ja ulkomaankauppaministerin Minskiin helmikuussa 2023 tekemää virallista vierailua, joka on ristiriidassa EU:n Valko-Venäjää, Venäjää ja hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan koskevan politiikan kanssa; kehottaa neuvostoa ja komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa tutkimaan pakotteita pidemmälle meneviä lisätoimenpiteitä ja kehittämään johdonmukaisen ja kattavan pitkän aikavälin lähestymistavan Valko-Venäjään tiiviissä yhteistyössä EU:n kumppaneiden kanssa;

***Valko-Venäjän itsemääräämisoikeus sekä sen kielen ja kansallisen kulttuurin suojelu***

24. panee erittäin huolestuneena merkille Valko-Venäjän valtavan poliittisen, taloudellisen, sotilaallisen ja kulttuurisen alisteisuuden Venäjälle; pitää valitettavana, että Valko-Venäjästä on tullut Venäjän satelliittivaltio, ja tuomitsee näiden kahden hallinnon toimet, jotka saattavat johtaa Valko-Venäjän mahdolliseen sulauttamiseen ja liittämiseen Venäjään; tuomitsee Lukašenkan hallinnon historiallisen revisionismin ja sen pyrkimykset oikeuttaa rikoksensa, erityisesti Valko-Venäjän kansan sortotoimet ja hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan; tuomitsee Venäjän komennossa olevien venäläisten taktisten ydinaseiden siirtämisen Valko-Venäjän alueelle, sillä se rikkoo räikeästi Valko-Venäjän asemaa ydinaseettomana alueena, ja toteaa, että tämä asema kumottiin 27. helmikuuta 2022 järjestetyn vilpillisen perustuslaillisen kansanäänestyksen jälkeen; toistaa tuomitsevansa tämän siirtämisen, joka on vastoin ydinsulkusopimusta ja voi johtaa vielä uusiin ydinaseiden uudelleensijoittamisiin alueella; kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja Natoa ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin tähän ydinaseiden siirtoon reagoimiseksi; pitää valitettavana Lukašenkan uhkailevaa retoriikkaa mahdollisesta ydinaseiden käytöstä; kehottaa EU:ta työskentelemään yhteistyössä Kansainvälisen atomienergiajärjestön ja Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmän kanssa, jotta varmistetaan ydinturvallisuus Valko-Venäjän ydinvoimalassa Astravjetsissa, ja pitää

valitettavana, että Valko-Venäjän ydinvoimalan toinen reaktori käynnistettiin ilman, että kansainvälisen yhteisön esiin tuomia ydinturvallisuutta koskevia huolenaiheita olisi käsitelty asianmukaisesti; kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita olemaan tunnustamatta mitään Lukašenkan hallinnon Venäjän kanssa allekirjoittamia sopimuksia, joilla luovutaan Valko-Venäjän itsemääräämisoikeudesta vastoin kansan tahtoa;

25. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita säilyttämään yhtenäisyyden torjuttaessa Aljaksandr Lukašenkan hallinnon EU:lle aiheuttamia monitahoisia uhkia, erityisesti valtion järjestämää muuttoliikkeen jatkuvaa ja kasvavaa välineellistämistä, joka aiheuttaa tarkoituksellisesti inhimillistä kärsimystä Valko-Venäjän Latvian, Liettuan ja Puolan vastaisilla rajoilla ja laajemminkin; tuomitsee jyrkästi sen, että Valko-Venäjän viranomaiset käyttävät muuttoliikettä poliittisiin tarkoituksiin, ja pitää tätä Lukašenkan hallinnon tarkoituksellisesti järjestämänä kostotoimena EU:n jäsenvaltioille Valko-Venäjän demokraattisten voimien tukemisesta tavoitteenaan horjuttaa näiden jäsenvaltioiden vakautta; on huolestunut humanitaarisesta tilanteesta Valko-Venäjän ja EU:n jäsenvaltioiden välisillä rajoilla; kehottaa asianomaisia EU:n jäsenvaltioita noudattamaan EU:n lainsäädäntöä, sillä eurooppalaisten perusnormien, kansainvälisen oikeuden ja kaikkien ihmisten ihmisarvon kunnioittaminen erityisesti haastavissa tilanteissa on keskeinen osa demokraattista Eurooppa-hanketta, johon toivomme myös Valko-Venäjän yhtyvän; korostaa, että turvapaikkaoikeus on taattava ja että rajalle jääneille muuttajille ja turvapaikanhakijoille on tarjottava inhimilliset ja ihmisarvoiset vastaanotto-olosuhteet;

26. katsoo, että venäläisen yksityisen sotilasyhtiön, Wagner-ryhmän saapuminen Valko-Venäjälle aiheuttaa mahdollisia turvallisuusriskejä Ukrainalle, Valko-Venäjän EU-naapurimaille ja koko EU:lle; kehottaa jälleen neuvostoa lisäämään Wagner-ryhmän EU:n terroristiluetteloon ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tarkkailemaan edelleen Wagner-ryhmän toimintaa ja vahvistamaan EU:n rajojen suojelua, jotta voidaan estää Wagner-ryhmän provokaatiot tai Wagner-ryhmän palkkasotilaiden pyrkimykset saapua rajan yli EU:hun, sekä torjumaan edelleen Valko-Venäjältä peräisin olevien tavaroiden lisääntyvää salakuljetusta;

27. panee merkille Valko-Venäjän kasvavan taloudellisen riippuvuuden Venäjästä ja muista epädemokraattisista maista, kuten Kiinasta; pitää valitettavana, että Valko-Venäjä on palaamassa neuvostoaikaiseen keskitettyyn suunnitelmatalouteen, mikä lisää maan eristäytymistä maailmanmarkkinoista, johtaa jälkeenjääneisyyteen innovoinnissa ja nykyaikaistamisessa sekä jatkuvaan aivovuotoon, mikä kaikki on vastoin Valko-Venäjän kansan etuja, ja toteaa, että yrittäjähenki valkovenäläisten keskuudessa on viime vuosina lisääntynyt;

28. muistuttaa kaikkia Valko-Venäjällä toimivia EU:n yrityksiä aiemmasta kehotuksestaan noudattaa erityistä huolellisuutta ja kantaa vastuunsa ihmisoikeuksien kunnioittamisesta yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti; pyytää tällaisia yrityksiä pidättäytymään kaikista uusista investoinneista maahan ja esittämään julkisesti vastalauseen sille, että Valko-Venäjän viranomaiset kohdistavat jatkuvasti tukahduttamistoimia työntekijöihin ja yleisesti ottaen kansalaisiin;

29. kehottaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita jatkamaan Valko-Venäjän pienten ja keskisuurten yritysten auttamista, koska niillä on ollut merkittävä rooli Valko-Venäjän demokratialiikkeen tukemisessa sekä vuoden 2020 presidentinvaalien aikana että niiden jälkeen;

30. ilmaisee solidaarisuutensa valkovenäläisille, jotka pyrkivät suojelemaan ja vaalimaan kansallista identiteettiään, erityisesti edistämällä valkovenäjän kielen käyttöä; pitää valitettavana, että taiteellinen johtaja Pavel Belavus tuomittiin hiljattain 13 vuodeksi vankeuteen toiminnastaan valkovenäjän kielen ja valkovenäläisen kulttuurin edistämiseksi; sitoutuu lisäämään valkovenäjänkielistä viestintäänsä, erityisesti kääntämällä Valko-Venäjää ja itäistä kumppanuutta koskevat mietintönsä ja päätöslauselmansa valkovenäjäksi ja kehottaa muita EU:n toimielimiä toimimaan samoin;

31. kehottaa Valko-Venäjän hallintoa lopettamaan kaikkiin vähemmistöihin, erityisesti etnisiin, uskonnollisiin ja seksuaalivähemmistöihin, kohdistuvan syrjinnän ja väkivallan; tuomitsee Valko-Venäjän viranomaisten maan liettualais- ja puolalaisyhteisöihin kohdistamat toimet, erityisesti äskettäiset päätökset, joilla pyritään sulkemaan liettualaiset ja puolalaiset koulut ja lakkauttamaan koulutus liettuan ja puolan kielillä; kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia kunnioittamaan liettualaisen ja puolalaisen vähemmistön oikeuksia, mukaan lukien oikeus koulutukseen liettuan ja puolan kielillä; tuomitsee Andżelika Borysin, Andrzej Poczobutin ja muiden puolalaisyhteisön jäsenten pidätykset; katsoo, että Andżelika Borysia vastaan nostetut syytteet ”vihan lietsomisesta” ja ”natsismin rehabilitoimisesta” ovat poliittisia ja täysin perusteettomia ja vailla oikeudellista arvoa, ja panee merkille, että hänet on vapautettu näistä syytteistä;

32. tuomitsee jyrkästi Valko-Venäjän uskonnollisten yhteisöjen vainoamisen, mukaan lukien sekä pappien että maallikoiden vainoaminen heidän kieltäytyessä uskonnollisessa toiminnassaan tukemasta Lukašenkan hallinnon kantoja ja ilmaistessa eriäviä mielipiteitä sen politiikoista; tuomitsee tässä yhteydessä ortodoksisen papin Sjarhei Rezanovitšin, hänen vaimonsa ja poikansa tuomitsemisen 16 vuodeksi vankeuteen, edesmenneen ortodoksisen arkkipiispan Artsemy Kištšankan painostamisen sekä papiston jäsenten säännölliset pidätykset, mukaan lukien katolisten pappien Vjatšaslau Adamovitšin, Andrei Kulikin ja Aljaksandr Šautsoun ja katekeetta Uladzislau Beladzedin vangitsemisen toukokuussa 2023; tuomitsee myös kirkkojen takavarikoinnin katolisilta Minskissä ja kaiken protestanttiseen evankelismiin liittyvän poliittisen toiminnan kieltämisen;

33. kehottaa Lukašenkan hallintoa lopettamaan välittömästi hlbti-ihmisiin kohdistuvan vainon, syrjinnän ja väkivallan ja varmistamaan heidän täyden suojelunsa ja osallisuutensa yhteiskunnassa; tukee Valko-Venäjän hlbti-järjestöjen ponnisteluja sellaisten lakiuudistusten puolesta, joilla taataan kaikille yksilöille yhtäläiset oikeudet ja suojelu;

34. pitää valitettavana, että Valko-Venäjällä ei ole vammaisten henkilöiden syrjinnän vastaista lainsäädäntöä ja että vammaisten henkilöiden oikeuksien toimisto, joka oli maan johtava vammaisten henkilöiden oikeuksia puolustava järjestö, pakotettiin lopettamaan toimintansa vuonna 2021; pitää valitettavina vammaisten lasten Valko-Venäjällä kohtaamia ongelmia, jotka liittyvät kunnollisiin diagnooseihin, koulutukseen ja yhteiskuntaan sopeutumiseen sekä julkisen vastuuvelvollisuuden ja avoimuuden puutteeseen laitoksissa, joissa näitä lapsia pidetään; korostaa tarvetta luopua laitoshoidosta ja kumota vammaisten oikeuksista ja heidän sosiaalisesta integroitumisestaan 30. kesäkuuta 2022 annettu Valko-Venäjän tasavallan laki nro 183-Z, joka syrjii vammaisia lapsia ja aikuisia rajoittamalla heidän mahdollisuuksiaan saada alemman ja ylemmän perusasteen sekä korkea-asteen koulutusta vammaisuutensa asteesta riippuen; on tyrmistynyt siitä, että Valko-Venäjän viranomaiset noudattavat edelleen käytäntöä, jonka mukaan eri tavoin vammaisia henkilöitä sijoitetaan samoihin laitoksiin eikä millekään ryhmälle tarjota erityishoitoa, että neuropsykologian laitoksissa asuneet yli 10 000 vammaista henkilöä ovat menettäneet lailliset oikeutensa ja että tuomioistuimet ovat nimenneet näiden laitosten johtajat heidän laillisiksi holhoojikseen; korostaa, että on kumottava säännökset, jotka mahdollistavat tahdonvastaisen vapauden menetyksen;

***Demokratian ja Eurooppaan liittyvien pyrkimysten tukeminen***

35. korostaa, että Valko-Venäjällä on historiallisia siteitä muuhun Eurooppaan ja sillä on yhteistä eurooppalaisen kulttuurin historiallista perintöä ja identiteettiä ja että Valko-Venäjän kansan toiveiden mukaisesti maan olisi pysyttävä osana Euroopan poliittista, kulttuurista ja taloudellista aluetta; tunnustaa lämpimästi Svjatlana Tsihanouskajan ja Valko-Venäjän demokraattisten poliittisten puolueiden johtajien antamat lausunnot valkovenäläisten Eurooppaan liittyvistä pyrkimyksistä ja tukee niitä; kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita kehittämään kunnianhimoisemman ja kattavamman strategian yhdistettynä laaja-alaiseen taloussuunnitelmaan Valko-Venäjän demokraattisten voimien, oppositiopuolueet mukaan lukien, kansalaisyhteiskunnan aktivistien, ihmisoikeuksien puolustajien, riippumattomien taiteilijoiden, riippumattomien ammattiliittojen ja vapaiden tiedotusvälineiden tukemiseksi sekä Valko-Venäjällä että sen ulkopuolella, jotta voidaan edistää maan siirtymistä demokratiaan sekä säilyttää Valko-Venäjän itsenäisyys ja itsemääräämisoikeus; kehottaa toteuttamaan kattavia ohjelmia valmiuksien kehittämiseksi, muun muassa lakien laatimiseen liittyvää oikeudellista asiantuntemusta sekä digitaalista ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevaa koulutusta, mentorointialoitteita, harjoittelupaikkoja ja muita koulutusmahdollisuuksia näiden toimijoiden voimaannuttamiseksi ja niiden mahdollisuuksien edistämiseksi;

36. kehottaa EU:ta parantamaan viestintäänsä Valko-Venäjän kansan kanssa, jotta ihmisille voidaan antaa tietoa ja voidaan torjua valtion valvomien tiedotusvälineiden disinformaatiota ja propagandaa; kehottaa EU:n jäsenvaltioita edistämään yhteyksiä omien kansalaistensa ja Valko-Venäjän kansan välillä ja koordinoimaan toimiaan demokraattisten voimien ja oppositiopuolueiden, kansalaisyhteiskunnan aktivistien ja muiden maanpaossa olevien Valko-Venäjän kansalaisten esimerkiksi oleskeluluvan hankkimisessa ja pankkitilien avaamisessa sekä viisumihakemusmenettelyjen yhteydessä Valko-Venäjällä ja kolmansissa maissa kohtaamien vaikeuksien lievittämiseksi, myös pakotejärjestelmän virheellisen soveltamisen vuoksi; korostaa, että Valko-Venäjän kansaa ei pitäisi rinnastaa Lukašenkan hallintoon ja että maanpaossa eläviä valkovenäläisiä ei saisi syrjiä sen perusteella, että hallinto osallistuu Ukrainan vastaiseen sotaan; pitää valitettavana Lukašenkan hallinnon toteuttamaa EU:n, sen jäsenvaltioiden ja muiden maiden diplomaattien tahallista karkottamista tai heidän akkreditointiensa uusimatta jättämistä, joiden tarkoituksena on rajoittaa heidän tukeaan vainotuille valkovenäläisille ja heidän mahdollisuuksiaan myöntää viisumeja; antaa tunnustusta EU:n kansalaisyhteiskunnan järjestöjen työlle, sillä ne ovat tukeneet valkovenäläisiä kollegoitaan ja avustaneet valkovenäläisiä uudelleensijoittumisessa, ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita mahdollistamaan edelleen kansalaisyhteiskunnan työn;

37. kannustaa jäsenvaltioita yksinkertaistamaan edelleen menettelyjä viisumin ja oleskeluluvan hankkimiseksi niille, jotka pakenevat Valko-Venäjältä poliittisista syistä tai jotka tarvitsevat lääketieteellistä hoitoa heihin kohdistuneen väkivallan vuoksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan sääntöjä ja menettelyjä sellaisten tapausten käsittelemiseksi, joissa ihmisoikeuksien puolustajilta ja muilta kansalaisyhteiskunnan aktivisteilta viedään heidän Valko-Venäjän kansalaisuutensa, sekä tukemaan EU:ssa asuvia valkovenäläisiä, joiden henkilötodistusten voimassaolo on päättymässä ja jotka eivät pysty uusimaan niitä, koska he eivät voi palata Valko-Venäjälle;

38. kehottaa neuvostoa tarkistamaan ja ajantasaistamaan Valko-Venäjää koskevia päätelmiään keskittymällä Lukašenkan hallinnon aiheuttamien turvallisuusriskien ennaltaehkäisyyn ja hillitsemiseen, tehokkaaseen EU:n julkiseen politiikkaan ja yhteistyöhön Valko-Venäjän kansan, myös maanpaossa olevien Valko-Venäjän kansalaisten, kanssa, jäsenneltyyn yhteistyöhön Valko-Venäjän demokraattisten voimien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa sekä Lukašenkan hallinnon uhrien tukemiseen;

39. suhtautuu myönteisesti demokraattisen Valko-Venäjän virallisen edustuston avaamiseen Brysselissä 1. maaliskuuta 2023; pitää edelleen myönteisenä, että demokraattisen liikkeen keskeiseksi toimeenpanevaksi elimeksi on perustettu yhdistynyt siirtymäkauden kabinetti, jota kansainvälisen yhteisön olisi kohdeltava Valko-Venäjän kansan demokraattisena edustajana yhdessä Valko-Venäjän demokraattisen yhteiskunnan yhdistyneen edustuselimen, koordinaationeuvoston, kanssa; kehottaa allekirjoittamaan sopimuksen, jolla virallistetaan ja vakiinnutetaan yhteistyö Euroopan parlamentin ja Valko-Venäjän demokraattisten voimien ja kansalaisyhteiskunnan, mukaan lukien yhdistynyt siirtymäkauden kabinetti ja koordinaationeuvosto, välillä; korostaa, että neuvoston ja komission on pidettävä edelleen yllä kansainvälistä huomiota ja tukea Valko-Venäjän demokratialiikkeelle, joka on muuttunut Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seurauksena; korostaa, että komission ja neuvoston on valmistauduttava erilaisiin skenaarioihin, kuten Lukašenkan syrjäyttämiseen (voimakeinoin) tai Venäjän suorittamaan Valko-Venäjän tosiasialliseen liittämiseen tai miehitykseen, ja niiden on kuultava yhdistyneen siirtymäkauden kabinettia näistä eri skenaarioista;

40. pitää myönteisenä, että komissio on hyväksynyt tukiohjelman ”EU4Belarus: Supporting societal resilience and human capital development”, jolla pyritään tukemaan demokraattisia pyrkimyksiä Valko-Venäjällä; katsoo, että tällainen tuki on välttämätöntä, jotta voidaan säilyttää Valko-Venäjän yhteiskunnan muutokset, jotka syntyivät rauhanomaisen demokratialiikkeen tuloksena vuoden 2020 presidentinvaalien aikana; vaatii, että EU4Belarus-ohjelman varat ohjataan strategisesti toimiin, joilla tuetaan Valko-Venäjän kansan Eurooppaan liittyviä pyrkimyksiä;

41. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan ja laajentamaan tukeaan Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnan ja akateemisten laitosten kulttuuri- ja koulutustoiminnalle, mukaan lukien valkovenäjän kielen ja riippumattomien tiedotusvälineiden tukemiseen tarkoitetut toimet; korostaa, että on tärkeää tukea digitalisointia ja luoda mahdollisuuksia valkovenäläisten demokratiaa edistävälle kansalaistoiminnalle ja poliittiselle osallistumiselle; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan edelleen Valko-Venäjän riippumattomia tiedotusvälineitä, jotka lähes hävitettiin vuoden 2020 presidentinvaalien jälkeen ja jotka joutuivat siirtämään toimintansa muualle ja rakentamaan sen uudelleen; pyytää tässä yhteydessä komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan valkovenäjänkielisten tiedotusvälineiden kapasiteettia, mukaan lukien esimerkiksi Charter 97, Radyo Ratsyja, Euroradio, Belsat TV, Naša Niva ja Novy Tšas, ja kiinnittämään erityistä huomiota uusiin tiedotusvälineisiin kuten NEXTA, Malanka ja Zerkalo (aiemmin TUT.BY); suhtautuu myönteisesti Radio Free Europe-/Radio Liberty-radioaseman siirtymiseen Liettuaan ja sen toimiston avaamiseen siellä, mikä tarjoaa uskottavaa medianäkyvyyttä Valko-Venäjän yleisölle;

42. korostaa, että on tärkeää vahvistaa jatkuvasti Valko-Venäjän ja EU:n nuorten ja akateemisen yhteisön välisiä yhteyksiä ja yhteistyötä; pitää myönteisenä, että EU on myöntänyt taloudellisia resursseja koulutusmahdollisuuksien tarjoamiseksi valkovenäläisille opiskelijoille ja ammattilaisille erityisesti EU4Belarus MOST+-hankkeen (kohdennettuja ihmisten välisiä yhteyksiä koskeva liikkuvuusjärjestelmä) kautta; odottaa, että tätä tukea jatketaan ja että valkovenäläiset otetaan mukaan merkittävällä tavalla EU:n ohjelmiin, kuten Erasmus+-ohjelmaan ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan; kehottaa lisäksi tukemaan jatkuvasti Valko-Venäjän riippumattomia akateemisia instituutioita, kuten Vilnassa sijaitsevaa eurooppalaista humanistista yliopistoa;

43. vaatii, että merkittävä osa EU:n rahoitustuesta olisi edelleen kanavoitava joustavien ja puolueettomien EU:n mekanismien, kuten eurooppalaisen demokratiarahaston, kautta, ja että nämä mekanismit varmistaisivat varojen hyvän kohdentamisen ja vastuuvelvollisuuden kansalaisyhteiskunnan järjestöille, riippumattomille tiedotusvälineille ja demokratiaa kannattaville ryhmille; kehottaa lisäämään matalan kynnyksen rahoitusta kansalaisjärjestöille Valko-Venäjällä ja sen ulkopuolella; ehdottaa, että eurooppalaisen demokratiarahaston olisi keskityttävä voimakkaammin Valko-Venäjään ja että jäsenvaltioiden olisi tarjottava eurooppalaiselle demokratiarahastolle enemmän keinoja tukea Valko-Venäjän demokraattisia voimia;

44. tukee EU:n johtaman kansainvälisten avunantajien konferenssin valmisteluja Valko-Venäjän demokraattisten voimien auttamiseksi; kehottaa EU:ta pitämään operatiivisella tasolla yhteyttä Valko-Venäjän demokraattisten voimien edustajiin, jotta saadaan päätökseen työ sellaisen etenemissuunnitelman hyväksymiseksi, jonka tarkoituksena on panna täytäntöön komission jo kaavailema kolmen miljardin euron tuki- ja investointipaketti Valko-Venäjän kansan demokraattisten pyrkimysten edistämiseksi; peräänkuuluttaa EU:n ja Valko-Venäjän demokraattisten voimien välistä poliittista vuoropuhelua, jotta voidaan saada aikaan edellä mainittua tukisuunnitelmaa koskeva yhteinen visio; korostaa, että tarvitaan asiakysymyksiä koskevaa julkista keskustelua, jotta EU:n tuntuvalle osallistumiselle saadaan yleisön tuki;

45. ilmaisee huolensa Valko-Venäjällä vuonna 2024 järjestettävien parlamentti- ja paikallisvaalien avoimuudesta, vapaudesta ja oikeudenmukaisuudesta, erityisesti kun otetaan huomioon poliittisia puolueita koskevat uudet oikeudelliset rajoitukset ja keskusvaalilautakunnan lausunnot, joissa kyseenalaistetaan kansainvälisen vaalitarkkailun merkitys ja Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston rooli; tuomitsee kestämättömien olosuhteiden ja rajoitusten luomisen demokraattisen opposition puolueiden toiminnalle Valko-Venäjällä; tuomitsee erityisesti helmikuussa 2023 hyväksytyn uuden poliittisia puolueita koskevan lain, jonka tarkoituksena on selvästi vaikeuttaa ja estää demokraattisten voimien toimintaa asettamalla lisärajoituksia ja velvoitteen rekisteröityä oikeusministeriöön; katsoo, että tällä lailla pyritään tarkoituksellisesti hajottamaan demokraattiset puolueet virallisesti ja estämään niiden osallistuminen vuoden 2024 parlamenttivaaleihin, ja se johtaa lopulta kaikkien hallintoa vastustavien poliittisten puolueiden tosiasialliseen kieltämiseen; kehottaa jäsenvaltioiden kansallisia poliittisia puolueita ja eurooppalaisia poliittisia puolueita ja säätiöitä kehittämään edelleen yhteistyötään Valko-Venäjän demokraattisten poliittisten puolueiden kanssa sekä lisäämään niille suuntaamaansa tukea;

46. kehottaa Valko-Venäjän demokraattisten voimien johtoa säilyttämään yhtenäisyytensä ja käyttämään edelleen innovatiivisia menetelmiä Valko-Venäjän kansalle tiedottamiseksi ja sen kanssa toimimiseksi erityisesti maan sisällä, jotta säilytetään kansalaisten luottamus ja usko demokraattiseen muutokseen ja saadaan heidät osallistumaan tuleviin vaaleihin;

o

o o

47. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetulle, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, Kansainväliselle työjärjestölle, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle, Valko-Venäjän demokraattisten voimien edustajille, Kansainväliselle Punaiselle Ristille, Kansainväliselle olympiakomitealle, Euroopan jalkapalloliitolle, Kansainväliselle jalkapalloliitolle, Kansainväliselle jääkiekkoliitolle, Kansainväliselle tennisliitolle, tenniksen miesammattilaispelaajien etujärjestölle ATP:lle, naisten tennisammattilaisten kattojärjestölle WTA:lle ja Valko-Venäjän tasavallan valtaapitäville viranomaisille.